

Še lani.

Spisal Ivo Trošt.

rezskrbno je hodila med grobovi.

Njeni očesci sta pozorno gledali nebrojne lučce, nebrojne cvetove, množico žalostnih obrazov, a še več črnih oblek. Poslušala je v srce segajoče pesmi-žalostinke poleg velikega križa in se radovedno ozirala po širni množici, ki je klečala med grobovi.

Rumenkaste lasce, spretno povite pod majhen, črn klobuček in v temnem plaščku je stopala Podlipčeva Irenka poleg enako oblečenih sestic Anke in Minke od groba do groba, čitala napise na kamenih, križih in venci ter glasno hvalila in glasno grajala, kar ji je in kar ji ni bilo všeč.

Starejša sestra Anka jo je svarila, naj ne izraža tako javno svojih misli, pa zaman! Minka, še otrok, pa ji je kar z ročico kazala najlepše in najzanimivejše grobove. — Da, brezskrbno je hodila Podlipčeva Irenka med grobovi — še lani.

* * *

Povsod najglasneja, vedno prva je pozimi pozneje najrajša stopala tam mimo drsališča ter mamu toliko časa nadlegovala s prošnjami, obljubami in poljubi, da ji je kupila drsalki kakor Anki. To se vam je sukal pisani metulj z muflkom in rusko čepico po ledu! Marsikdaj je znani drsalec ujel gibčno Irenko že onemoglo, upehano in kakor mak rdečo ter jo privedel h kraju. A največkrat ni bila zadovoljna s tem: zapodila se je za njim ter ga ujela v najdrznejših krogih. Zato so pa govorili: Podlipčeva Irenka se kreta na drsališču kakor velika! In ona je slišala, in dobro ji je delo to priznanje; pa je bila še drznejša. »To ni več otrok, ni več učenka!« so klicali za odhajajočo z drsališča — še lani.

* * *

Prava zimska cvetica! Z bližajočo se pomladjo je ginil led, a z ledom njeno pravo veselje. Irenke se je lotevala neka otožnost, bledota in kašelj. Prejšnja živahnost je izginila brez sledu, kakor je minila rdečica z njenih lic. Vedno bolj poredkoma je bila v družbi vesela, vedno manj so jo videli na ulici.

Ko je pomlad posula s cvetjem dol in goro, je ona — zimska cvetka — venela v postelji. Motno oko je še uhajalo tja skozi okno v pomlajeno prirodo, a hkrati jo je dušil kašelj, in pogled ji je zalivala solza. Naslonivši glavico na dlan žalostni mamici, ji je zaupno zrla v oči in vprašala hripavo, pojemajoče: »Moje drsalke so spravljene, kaj ne, ma-ma, za dru-go zi-mo? Pa še se bom dr-sa-la! Pa zdaj me duši ta toplo-ta, pomlad me du-ši!«

Mama je težko skrivala solze in tolažče prikimala bolnici, dasi ni upala, da ozdravi. A hčerka je kmalu izpoznala, da mama nekaj skriva. Veliko ima res opravila z menoj, si je mislila, vse noči prebije ob mojem vzglavju, vsak

trenutek po zdravila, pa v kuhinjo, pa zopet k postelji in — in — morda . . . Ne, tega ni mogla vprašati mame, ki je vidno hiralala, bledela.

»Povej, no, Anka«, de sestra, ko sta bili sami, »ali bom res umrla prav kmalu? Kaj pravi zdravnik?« In oni suhi kašelji jo je zopet dušil, in oko so ji zalile solze. Zunaj je dihala najlepša pomlad, a Irenka na posteljici!

»Oh, umrla! Kaj praviš?« se razjoče Anka in položi glavo poleg nje na vzglavje, potem sta jokali obe. »Ali moram res umreti še tako mlada, Anka-a-a?« — »Ne vem, ljubica, ne vem. Zdravnik pravi, da si dobila bolezen na drsališču. Mama so te svarili, ali še veš?«

»Seveda vem, a je bilo tako lepo — — — Mama, mama-a-a!«

»Mame ni tukaj, mama so zboleli.«

* * *

Krasna pomlad je privabila za seboj toplo poletje. Solnce se je ljubo upiralo v okno Irenčine spalnice ter prodiralo temni zastor vsako popoldne, da se mu je morala nekega dne Irenka sama prav srčno nasmehljati, češ: »Ali bi me rado videlo? Čakaj, čakaj še do jutri! Pa se ne smeš čuditi mojemu uvelemu licu in mojim udrtim očescem, ti solnčece zlato, ki nisi bilo še nikdar bolno. A moja mama so bolni. Moja mama so dobili bolezen med mojo postrežbo, kaj bi ne? Kako sem pa zbolela! Anki sem že naročila, naj presadi z vrta vse moje lilije tja na pokopališče — na moj grob . . . Sedaj moliva vsak dan, da bi ozdraveli moja mama. Kdo bo kriv, če ne?« Solnce se ji je nasmehljalo skozi zastor in šlo naprej gledat tuje kraje. Drugi dan pa ni več zaman upiralo svojih žarkov v Irenčino okno. Tresoča se ročica je odmaknila temni zastor in blede, upadlo lice se je pokazalo za steklom in pa solzne oči, po sobici je pa odmeval glasen jok: »Naša mama, oh, naša mama. Mama, mama! . . .« Menda tega ni slišalo solnce. Bolj ga je zanimal bolesten obrazek okrevajoče Irenke. Vztrajno se je oziralo v odstrto okno do večera in še s poslednjim žarkom tolažilo svojo ljubo varovanko, naj ne žaluje preveč. Ko se je poslovilo, so zapeli v stolpu zvonovi milo, mehko, proseče: Danes meni, jutri tebi! — Nocoj so doneli v slovo iz solzne doline — gospé Podlipčevi.

* * *

Pozno je presadila Anka lilije, pa so zato tudi pozno cvetele Ivankine lilije na grobu njene mamice. Prežalostno bi bilo pisati o tem delu, kaj šele o pogrebu samem, ko so Podlipčeve deklice izgubile svojo mamo.

»Pojdi, pojdi, sestrice, me gremo k mami na grob«, je povabila najstarejša Irenko na vseh Svetih popoldne, držeča že Minko za roko.

»Ne, ne, Irenka ne more še, pa tudi ne sme z nama; preveč bi se razžalostila«, pojasni oče, gospod Podlipec, in obljubi, da pride za njima. Irenka je ostala doma in doma jokala in molila za pokojno mamico, ki jo je — še lani — skrbno počesala, umila, oblekla in odpravila ta dan na pokopališče. A letos?

Da, letos je to vse drugače! Tako žalostno je letos, moj Bog, da se vedno kopljejo oči v solzah.

Mamice ni več — to je tisto!

Oj, kako je težko umrla dobra mamica! Težko je umrla, ker se je morala ločiti od svojih ljubih otrok — ločiti se od njih in jih ostaviti same — to je bolelo mamico, in zato je tako težko umrla. S solzami v očeh in z molitvijo na ustnih je izdihnila dobra mamica . . .

Anka in Minka pa nista letos stopali od groba do groba.*) Krenili sta naravnost k spomeniku iz belega kamena, kjer je bil med lilijami — materin

grob. Anka je tam popravila lučce in dolgo molče molila za pokoj vernim dušam. Minka je klečala zraven. Ni čutila mnogo žalosti, da so ji tam zagrebli mamo. Njo so zanimale sneznobeke lilije: »Te, te-le so pa kakor naše.« Sestra ji ni odgovorila.

Ko sta vstali, da bi odšli, vpraša zopet otroška Minka: »Kdaj bo še tako prijetno na pokopališču kakor lani?«

Molče in s solzami v očeh jo je odvedla Anka očetu naproti.

*) To je zadnja podoba, ki jo je za naš list narisal † Fr. Dobnikar.

Uredništvo.

